

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 16 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Datorința noastră.

Situațiune curioasă în politica monarchiei noastre.

Este o monarchie împărțită în două staturi, dar totuși o monarchie.

În amândouă staturile monarchiei este proclamat principiul egalei îndreptățiri. Dar aplicarea lui este deosebită.

În jumătatea resăriteană nouă milioane de locuitori sînt puși la discrețiunea a patru milioane. Minoritatea maghiară e totul în Ungaria și majoritatea nemaghiară nimica, n'are decât să poarte sarcinile și greutățile statului.

Dincolo în jumătatea apusană este o încăierătură între Cehi, sloveni de o parte și între nemți, de altă parte; între poloni și ruteni; alte naționalități, cum sînt românii din Bucovina etc, de și mai mult considerate ca masele de români din Ungaria și Transilvania din partea maghiarilor, sînt striviți, când de nemți, când de poloni, când de ruteni și reduși pe pământul lor, încât pare că trăiesc din mila, celor ce s'au așezat lângă ei abia de o sută de ani.

Ce are să ese din fertura aceasta, care împroașcă și imprăscie? Se va transforma ea vre-o dată în ceva armonie, în ceva atrăgător, ce să invite pe fiecare poporațiune către centrul monarchiei.

Întrebarea aceasta, se vede, că conducătorii politici din monarchie nu și-o pun nici odată și de aceea ași e greu de a și vorbi de un centru al monarchiei.

Nemții, ca elementul cel mai superior prin cultură și relativ chiar prin număr, au stărut pe timpul, cât monarchia era un stat, a face din Viena un centru politic, în care să se întâlnească toate popoarele din Austro-Ungaria de astăzi și din Austria de atunci. Maghiarii, după ce Dumnezeu le-a ploat norocul puterii fără de vina lor și se simt chemați a regula raporturile popoarelor de pe pământ, crează de vre o cincisprezece ani alt centru în Budapesta. Și acum vin și cehii cu pretensiunea de a crea în cetatea cu o sută de turnuri, în Praga, un alt centru pentru țerile Sântului Vențeslau. Polonii au spus-o prin gura candidatului Romanovicz, că și ei vor să și caute un centru în sinul poporului lor și care deocamdată va fi Leova sau Lembergul (Loevenberg, muntele leului), până vor restaura regatul și vor pute strămuta centrul în Varșovia.

Ar fi așa dară vre-o patru centruri, afară de al Croației, cari însă nu reprezintă nici decum unitatea și concentrarea, ci descentralizarea și centrifugalitatea.

Va să dăcă ajungem, ca centrifugalitatea se-o putem cu mai mult cuvânt și cu mai mult drept cuvânt respinge dela noi, cari am fost și sîntem de atâtea ori invinuiți cu ea; și să o aruncăm în fața acelor, ce se simt chemați a avè un vot mai puternic de cât alții în concertul popoare lor din Austro-Ungaria.

Nemții, cari odată erau chiagul unei monarchii la Dunărea de mijloc s'au bucurat să împartă egemonia cu maghiarii. Din raportul acesta însă au răsărit nisuițele unei politici cu multe capete, a cărei *facit* este, că factorii, cari se țin a fi cei mai de frunte și cei mai normativi în monarchie, sînt totodată și cei mai periculoși pentru întregitatea monarchiei. Resvrătorii în realitate sînt dară acei, ce impută altora că sînt resvrători.

Curiosul situațiunii însă nu se termină aci. Factorii aceia, cari fie care se cred pentru sine factor chemat de a conduce o lume întreagă, afară că nutresc centrifugalitatea, rivalisând în privința puterii, și afară că respândesc disgustul și nemulțămirea între celelalte popoare, mai compromit monarchia la tot pasul și în afară.

Nu putem sci, care vor fi fost veleitățile diplomaților austro-unguresci pe timpul resboiului franco-german. Cetim de un timp încoace lucruri, care seamănă cu ideea, că diplomația austro-ungurească cugeta la un „revanche” pentru Sadova dela 1866.

Dacă au existat în capetele diplomaților austro-unguresci idei de aceste, motive grele au trebuit să fie, ca Austro-Ungaria să lase pe francezi să sângereze pe câmpurile de luptă și mai târziu să se alizeze cu acei, ce erau să fie aspru pedepsiți, pentru că au cutezat a elimina influența austriacă din Germania.

Ori cum va fi, de un șir de ani încoace ni se asigură mereu că sîntem aliații Germaniei, că Germania se rașimă de noi și noi de dēnsa. Germania de și are tendențe expansive și poate chiar spre provinciile austriace, cari odinioară făceau parte din federațiunea germână, totuși fiind aliata monarchiei, nu mai poate nutri tendențele aceste. Dacă le ar nutri ar fi cea mai rea aliată a noastră.

În timpul din urmă ni se asigură și despre Italia, că ar fi aliata noastră.

Este frumos pentru monarchia austro-ungurească, când poate face aliați din inimizii de moarte

de mai nainte și când prin alianța aceasta are să asigure pacea europeană. Fapta aceasta în sine ar pute trece de o victorie strălucită.

Însă, când de altă parte vedem că puternicii țilei din monarchie, bună oară maghiarii, se provoacă neinterupt la alianța cu Germania și cochetează neincetat cu dușmanii de moarte ai Germaniei, când politiciii lor vorbesc cu dispreț despre celalalt aliat, despre Italia, cum au vorbit Andrassy, Kallay, și Kalnoky, curiosul politiceii austro-unguresci, ia dimensiuni și mai mari; când maghiarii, sau mai bine diplomații lor, în același timp aleargă după căruța, care nu-i așteaptă după Rusia, ca mai târziu prin țiaristica lor să agite poporul maghiar contra „inimicului ereditar”, pentru ca să se strice de odată și cu Rusia și cu Germania: numai poate nimenea înțelege altă decât că diplomații nostri umblă să șeadă pe toate scaunurile de odată și în sfērșit să cadă ca să nu fie pe nici unul.

Și pe când maghiarii se adoperă a lovii în naționalitățile nemaghiare în lăuntru și au o atitudine echivocă în afară, Cehii și Slovenii spre completare întărită pe Germania, ear polonii pe Rusia, ca să tăcem de alte mērunșuri. În cine se rașimă?

Doar în Franția, spre care erudiții maghiari pleacă într'o călătorie argonautică, prin Italia mai indulgentă, după ce Germania într'un mod indirect le-a oprit a-i călca teritoriul; în Franția — cărei o parte din slavi, i au trimis telegrame de condolență, când cu moartea lui Gambetta?

Franția nu scje de capul ei și apoi chiar să fie în pozițiunea de a da ajutor, se va isola ea de dragul maghiarilor și al polonilor de Rusia, dacă ar fi posibilă o apropiare de aceasta?

Este destrăbălată și politica esternă, așa după cum o fac, cei ce au în mână frēnele guvernului și preste tot a le politiceii, dincoace și dincolo de Laita.

În astfel de situațiune, când atâți meșteri-strică, sub cuvânt că zidesc, promovează derimarea monarchiei, nu trebuie românii să stea indiferenți, ca nisce fataliști, așteptând să se întemple ceea, ce va voi întemplantarea.

Este adevărat că situațiunea aceasta ne de-neagă locul cuviincios, din care să putem întreprinde cu succes niscari lucruri mai însemnate în favorul nostru. Dacă nu avem însă un loc cuviincios între factorii monarchiei și din pozițiunea, în care ne aflăm, putem cel puțin să ne apărăm a nu fi copleșiți de urmările atâtor direcțiuni încruciate ale politicilor monarchiei noastre. Naționalitatea noastră nevătămată, să fie ideea, carea nici când să nu o perdem din vederile noastre.

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare).

— O! În adevăr el este foarte nou; el datează din toamna trecută, și anevoe și-ai pute spune, de ce mi l'am ales. Eu cred, că mi-a venit în vis ca amintire a unui nume de localitate, în care am petrecut ca copil.

— Șod lucru! însă tot atâta. M'ai lăsat în baraca cu burattini, în piața...

-- În piața Celano, replică Cristian. Earăși pe malurile unui lac frumos! Te incredințez, domnule Goefle, că soartea mea este legată de lacuri, și aci este un mister, care mi se va lămuri doară vre odată.

„Dta nu și-ai uitat că aveam poliția în spate, și că, fără baraca cu marionetele eram doară prins și spânzurat. Dară baraca aceea era foarte mică, abea cuprindea un om. Când te-am întreat pe Dta, ca pe un locuitor a unei țeri, în care petrecerea aceasta italiană nu este obicinuită și poate numai prin mine adusă, dacă cunosci interiorul baracelor

de barattini am făcut-o pentru ați demonstra situația mea, între picioarele operantelui, care, ocupat a face să se bată Pulcinella cu sbirul, cu mâinile și cu ochii în aer, cu spiritul la improvisația dramei sale sburdalnice, el n'avea timp a vedea și a înțelege ce se petrecea pe lângă genunchii săi. Pentru mine nu era, de cât o minută odichnă, între desnodământul piesei și cel al destinului meu.

„Eu sciam că n'aveam să aștept mântuirea mea dela o întemplantare; eu am ridicat de jos doi burattini, cari reprezentau prin o ciudată coincidență cu situația mea, un gâde și un jude, și lipindu-mă de operantele, m'am sculat alături cu el, cum am putut; apoi am pus marionetele pe scândurice și riscând a sparge pânza baracei, am într'oduc o scenă improvizată și neașteptată în piesă. Scena a avut succes neimaginal, și soțul meu, fără a se derangea cât de puțin, o prinse în sbor, și cât era locașul de strimt, susținea dialogul cu o veselie și o prezență de spirit, nu mai puțin estraordinară.

— Admirabilă și nebunatică Italie! esclamă dl Goefle: numai acolo sînt facultățile așa fine și așa subite.

— Facultățile consoțului meu, replică Cristiano, au fost cu mult mai petrunșătoare decât cugeți. El m'a recunoscut, a înțeles situația mea și a fost hotărît a mă scăpa.

— Și te-a scăpat?

— Fără a dăce un cuvânt; până ce am rostit eu în locul său, discursul final către public, el mi-a infundat o căciulă de a lui în cap, mi-a învilit umerii cu o zdreanță roșie, mi-a depins fața cu galben, și la căderea cortinei mi-a dīs la ureche:

„— Goffredi, ia teatrul în spate și vină după mine.

„Și în adevăr noi am trecut așa piața, și am eșit din sat, fără accident. Am mers toată noaptea, și înainte de ce se făcu țiuă, eram pe șesul Romei.

— Dar cine a fost amicul acela devot? dīs dl Goefle.

— A fost un băiat de familie cu numele Guido Massareli, care a fugit ca și mine de regatul Neapolei. Afacerea sa era mai puțin gravă: el fugea numai de creditorii săi, dară nu-l puteai pune într'un rînd cu mine, dle Goefle, te asigur! și totuși el a fost un tinăr amabil, băiat instruit și cu spirit, o natură, cât se poate de seducătoare. Eu îl cunoscem din Neapole, unde-și mănecase moștenirea sa, și-și făcuse mulți amici. Fiul unui negustor cu stare, înzestrat cu multă inteligență, el avuse o creștere bună. El ajunsese ca și mine, într'o lume, ce-l duse la peire; de odată se vedu fără mijloace. Eu l'am nutrit cât-va timp; însă de oare ce el nu se mulțami cu o existență modestă și n'avea curagiul de ași agonisi trailul său, el sfērși prin a face înșelătorii.

Cum se o facem aceasta? sînt multe modalități. Cătră ideea aceasta putem dice, că duc toate căile, cum se dice despre Roma.

Cea principală este activitatea solidară a tuturor românilor pe toate terenurile, câte numai promovează buna existență a unei naționalități.

Deci dorim din tot sufletul, ca toți românii să fie însuflețiți de naționalitatea lor prin activitate solidară pe toate terenurile. Atunci atât meșteșugurile din afară, cât și cele din lăuntru vor fi impotente și ori ce întreprindere, care ar învolva tendința de a strica naționalității noastre, va rămâne zadarnică. Chiar și vanitatea unor oameni nepriecuți de ai noștri, cari poate fără scirea lor devin toporiști în mâni străine, pe când se cred conducători și directori ai sorților naționale, rămâne stearpă, prin urmare nesticăcioasă naționalității noastre.

Să priveghiem că dîile grele sînt!

Revista politică.

Sibiu, în 25 Maiu

Alaltăeri a fost consiliu mare de miniștri în Viena sub presiul lui Kalnoky, ministrul de esterne, la care au luat parte și unii dintre miniștrii unguresci. Desbaterea a privit într'unirea delegațiilor în sesiunea cea mai de aproape. Se dice că convocarea acestora va fi între 15 și 20 Octomvre a. c.

Rutenii din Galiția se vor într'unii în 29 Iunie n. într'o conferență, în care să se statorească un protest contra rezultatului alegerilor din Galiția.

În ședința secretă de Vineri a Senatului României s'a cetit, conform regulamentului, următorul proiect de răspuns al comisiunii Senatului la Mesagiul Tronului și s'a otărit a se trâmite la tipar și a se împărți între Senatori:

Sire!

Senatul ales pentru reviziunea unor dispozițiuni din Constituțiune și din legea electorală, se simte fericit de a exprima cu această ocaziune omagiul simțimentelor sale de iubire, devotament către Tron și Dinastie.

Constituțiunea, ce țeara și-a dat în memorabilul an al suirii pe Tron a Majestății Tale, a favorizat progresul în toate ramurile activității. Modificări profunde atât în sfera socială s'au operat în Statul român în decursul acestor șapte-spre dece ani de laboare necontenită și fecundă în rezultate.

La apelul făcut de Majestatea Ta, țeara a răspuns în mod otăritor, că nu înțelege a lăsa instituțiunile sale fundamentale să rămână înapoi de progresul, ce a sciut a realiza.

De altă parte, principiile sănătoase de organizare politică și socială sînt prea înrădăcinate în bunul simț și în caracterul poporului român, pentru ca să se poată produce la noi temeri de reforme periculoase, care astăzi sînt condamnate de experiența tuturor națiunilor civilizate.

Senatul constată că, cu toată importanța și gravitatea cestiunilor ce frământau spiritele, alegerile s'au făcut în deplină liniște. Aceasta dovedește progresul realizat de națiune în esercitarea drepturilor sale politice.

În cestiunea revisurii legii electorale, Senatul ținînd samă de împregiurările particulare țerei noastre, și de experiența făcută, va căuta soluțiunea cea mea nemerită, care, ocrotind pe deplin toate inte-

resele, să asigure în același timp independența și moralitatea votului, dezvoltarea și întărirea guvernului reprezentativ.

Sire!

Senatul a primit cu mulțămire asigurarea că relațiunile noastre cu puterile străine sînt satisfăcătoare.

Cestiunea Dunării a putut intra într'o nouă situațiune prin Conferența dela Londra, dar credința nestrămutată a țerei este, că Europa, care ne-a vîdît la lucru, care a favorizat dezvoltarea aspirațiilor noastre legitime, care a avut în toate împregiurările în vedere probe de lealitate și moderațiunea națiunii române, nu va voi esecutarea unor decisiuni cari, jignesc drepturile noastre și la care noi nu am consimțit.

Statul român, grație marilor și fericitelor evenimente din ultimii ani, și a recăștigat pe deplin vechile sale drepturi. România astăzi este țeară neatărnată și suverană, — și o monarchie ereditară și asigurată stabilitate și viitorul.

Cât pentru noi, Sire! fi incredințat că întreaga națiune, ca un singur om, va fi totdeauna unită împregiurul iubitelui său Suveran, într'un singur gând și într'o singură cugetare: prosperarea și întărirea Statului român.

Să trăiască România! Să trăiască Augusta noastră Dinastie

Desbaterea asupra proiectului de lege pentru scoalele secundare în casa magnaților.

(Urmare.)

Abatele din Martinsberg, **Cristof Kruesz**, declară, că pe dînsul îl interesează mult proiectul, de oare-ce întreaga viață și-a dedicat-o învățămîntului din scoalele secundare. (Eljenuri îndelungate). E însă întrebarea, dacă proiectul va fi spre folosul învățămîntului din scoalele secundare. Prin proiect se estinde puterea ministerială, aceasta nu se poate nega. Scopul principal al proiectului e: regularea influenței ministrului de instrucțiune asupra scoalelor confesionale. Aceasta nu e ecuitabil. E faptă, că întrebarea scoalelor catolice rămîne nedeslegată, ele vor rămîne și pe viitoriu sub dispozițiunea plenipotențiară a ministrului de instrucțiune, cel puțin de ocamdată nu sînt apreciate de ajuns drepturile bisericeii.

Vorbitorul stimează guvernul țerei în sfera lui de activitate. Guvernul politic n'are nici chemarea și nici desteritatea recerută pentru de a pute deslega întrebarea educațiunii. Partea esențială a educațiunii e formarea caracterului; aceasta se întemplă prin educațiunea religioasă, care nu e chemarea guvernului politic.

Centralizațiunea nu duce la scop nici din punct de vedere didactic. Conducătorii scoalelor trebuie să fie om de scoale. Rar se întemplă, ca ministrul să fie om de scoală. Aceasta stă sub influența partidelor politice și a criselor. Nu e bine deci a se concrede conducerea învățămîntului în mâinile guvernului politic.

Proiectul de față etablează dreptul necondiționat și nemărginit de dispozițiune al ministrului cu toate consecvențele lui cele rele.

Azi dispune de un guvern național. Acesta și-arcăștiga merite neperitoare pentru patrie, dacă

sînt gata a te urma ori unde mă vei duce. Eu îți sînt mai atășat decât îți pot spune. Tu ai fost totdeauna îngăduitor cu mine. Tu n'ai fost bogat și ai făcut mai mult pentru mine ca cei bogați; tu m'ai apărut, când eram acuzat, tu mi-ai reproșat rătacirile mele, dară mi ai arătat totdeauna, că sînt capabil, a mă îndrepta. Eu nu știu, dacă ești tu în drept, dară te pot asigura, că afară din Italia eu fac ori și ce vei voi, spre ați plăcē; căci veți, în Italia eu sînt perdut, dēsonorat și trebuie să mă duc sub alt nume în străinătate, dacă voesc să încep o viață mai bună.

„Guido vorbise cu convingere, și vērșase chiar și lacrimi. Eu îl știam bun, și-l credeam sincer. Poate că în momentul acela a și fost. Eu mărturisesc, că am fost totdeauna foarte îngăduitor cu oamenii generoși și tot odată risipitori, precum știam că a fost Guido în mai multe rēnduri. Am să-ți spun, domnule Goeffe, că eu nu confund liberalitatea cu desordinea egoistă, deși am pēcătuit, nu o dată în punctul acesta: destul, că vechiul meu pretin și noul meu soț m'a hotărit, m'a muiat, până ce ne vēdurăm pe teritoriul papal, dejunând frugal împreună, la umbra unui boschet și făcēnd planuri pentru amēndoi.

(Va urma.)

i-ar succede a emancipa învățămîntul și educațiunea de eventualitățile tuturor constelațiunilor politice, a luptelor și criselor.

Vorbitorul spriginesce pe guvern bucuros în îndeplinirea măsurilor înțelepte. Ministrul se nu dispună însă într'o afacere atât de momentoașă fără noi, sau doar chiar contra noastră.

Vorbitorul cere instituirea unui consiliu catolic de scoale, precum l'a propus cardinalul Haynald acela, care esistă, e internațional.

Candidații de protesură ai ordinelor de învățămînt trebuie să se supună, conform proiectului cuaflițiunii profesionale. Vorbitorul n'are nimic contra acestei dispozițiuni, cere însă, ca acești candidați să fie absolvați de cursul academic.

Vorbitorul e contra claselor paralele, după cum se prevede proiectul. Prin introducerea acestor clase se statorește un principiu nerealisabil.

Esamenele de maturitate trebuie confiscate și înlocuite prin esamenele semestrale de odinioară.

Principiile vorbitorului sînt opuse principiilor de puse în proiect.

Ministrul a promis respectarea dorințelor catolicilor la punerea în lucrare a legii; împregiurarea aceasta face pe vorbitoriu să primească proiectul.

După o reflecșiune scurtă a ministrului **A. Trefort** la cele dîse de antevorbitoriu urmează vorbirea Escelenției Sale, Archiepiscopului și Metropolitului **Miron Romanul**, publicată în Nrul. 46 al foaiei noatsre.

Contele **I. Cziraky**, **Ferdinand Zichy** și **Enric Zichy** primesc proiectul în speranță, că se vor face modifițațiuni, cari vor delătura nedumeririle catolicilor.

Prezidentul declară desbaterea generală de încheiată.

Proiectul se primesc cu unanimitate de basă la desbaterea specială.

În desbaterea specială se primesc §§-ii I și II neschimbați.

La §-ul 3, în care se enumără obiectele obligate de învățămînt, ia cuvēntul

Contele **I. Cziraky**. Propunerea acestui-a merge întracolo: să se șteargă dintre obiectele obligate limba și literatura elină și să se încorporeze la obiectele extraordinare.

Archiepiscopul și Metropolitul **Miron Romanul**: La amandamentul cetit voi, să mai adaug ceva. Primesc propunerea Escelenției Sale, d. Tavernicus, în toată estensiunea ei, doresc însă a se adauge următorul pasagiu: „Limba usitată în ținutul respectiv și literatura aceleia, dacă limba aceasta nu e cea maghiară sau cea germană.”

Aceasta ar fi a se primi în locul limbei eline ca obiect obligat de învățămînt. (Mișcare, șgomot în stînga.) Mē provoc la §-ul 18 al articolului de lege XLIV: 1868, care conține în privința aceasta deja dispozițiuni generale pentru scoalele secundare susținute de stat. Eu cred, că principiul exprimat în § ul citat se poate lua și aici de cinosură. Prin aceasta s'ar ingriși, ca tinerimea să afe ocaziune, ași însuși limbile esistente în singuraticile ținuturi. Re-comānd amandamentul spre primire. (Strigări: „Se susține tecsturea!”)

Ministrul **Trefort** declară, că dorinței archiepiscopului **Miron Romanul** satisface punctul b) al § ului 3, care dispune: în scoalele cu limba de propunere nemaghiară, să se propună și limba respectivului ținut. Modifițațiunea devine prin aceasta superflue.

Archiepiscopul **Miron Romanul**: Voiu vorbi foarte pe scurt.

La observările Escelenției Sale Domnului ministru am a reflecta că este mare deosebire între conceptul lucrului și între interpretare; căci punctul b) din §. 3 vorbesce despre institutele, în cari limba de propunere nu este cea maghiară, și a căror limbă de propunere trebuie propusă ca obiect obligat. Eu contemplez altceva. Spre illustrare aduc cazul, dacă spre exemplu în vre-un ținut românesc guvernul ar avē de cuget să înființeze gimnasiu unguresc cu limba de propunere maghiară, atunci se poate aplica și se va și aplica, ceea ce prescrie proiectul. Prin aceasta însă nu se ajunge ceea, ce doresc eu, căci în acel institut se va propune limba maghiară ca limbă de propunere a institutului în sensul legii, însă limba ținutului nu este considerată. Este deci deosebire, deși în înfeles, totuși de concept, și pentru aceasta mi susțin modifițațiunea și nu mă voi opune dacă ea se va transpune la comisia de trei spre a raporta la ședința procsimă, că unde ar fi de a se intercala.

Trefort **Agoston** ministru de culte și instrucțiune: N'am nimica contra limbei ținutului, ca să se primească între obiectele extraordinare, aceasta însă nu se decide la acest loc. *Resping* însă cu toată puterea (határozottan) propunerea Escelenției Sale, care este: ca limba ținutului să se primească între obiectele obligate.

— Dta ai sciut aceasta?

— Da, am știut-o, dară n'aveam curagiul a-i face reproșuri în momentul, în care-mi scăpase viața. El era, ca și mine lipsit de toate resursele. El fugise cu vr'o câți-va taleri, cu care-și cumperase dela un saltimbanc stabilimentul de marionete, ce-i servea mai mult ași ascunde fața decât a-i susține viața.

„— Veți, imi dîse el, profesiunea mea de astăzi este din parte-mi o apucătură genială. De două luni de dîle percurs regatul Neapolei fără a fi recunoscut. Tu mă vei întreba, cum de n'am fugit mai de parte: din causă, că mai departe încă am creditori și până în Francia i-aș găsi pe drumul meu. Și apoi am lăsat în Neapole niște aventuri mici de amor, care m'au ghidilit la inimă, și m'au reținut împregiurul Neapolei. Mulțămită acestei căsulie ușoare de pânăz eu sînt nevēdūt, în mijlocul mulțimei. Precând toată lumea țintescē privirile asupra burattinilor mei, nimenea nu întreabă, cine este omul, care-i pune în mișcare. Eu trec dintr'un cartier într'altul, mergēnd în picioare în ceașca mea și odată eșit din trēnsa, nimenea nu știe, că eu sînt același om, care a întreținut societatea.

— De bună samă, o idee bună, îi respunsei eu; dar acuma ce ai de gând să faci?

— Ce vrei tu, imi răspunse el. Eu sînt așa de fericit că te-am găsit și că-ți pot servi, de

La votare se resping propunerile contelui I. Cziraky și a arhiepiscopului Miron Romanul și se primesc §-ul 3 cu o modificare propusă de comisiunea de instrucțiune, în urma căreia e a se șterge cuvântul „obligatoric.”

(Va urma.)

Cassele de păstrare școlare.

(Operat cetit în conferința învățătorilor din districtul Zaran-dului ținută în Brad 11 August 1882 de Ioan German, învățătoriu.)

III.

Rezultatele obținute din înființarea casselor de păstrare școlare sânt preste măsură măgulitoare.

În Franția, cu finea lui August 1880 numărul casselor de păstrare școlare era de 14,372 cu 302,841 deponenți; eară suma depusă se ridică la 6.403,773 franci. Și ce este mai momentos!

În același an în urma multelor esudațiuni, multe familii au ramas în starea cea mai miseră. Ajutoarele au încurs de toate părțile. Cu această ocaziune, cassele de păstrare școlare încă contribuie cu suma de 19,000 franci, sumă destul de însemnată. În Anglia pre la anul 1877 numărul casselor de păstrare se ridică la 1000. În Germania în anul 1881 se aflau, afară de Bavaria și Vürtemberg — la 2479 tot la 14,450 locuitori o cassă de păstrare școlară se înmulțesc pre și ce merge. Ajunge a aminti, că în Heidelberg renumitul profesor Blunt-schli, a dat 900 marce pentru înființarea cassei de păstrare școlare. Voiu să amintesc încă despre România, unde „cassele de păstrare” s'au introdus prin Aprile 1881. Cu 18 Iulie 1882 sumele depuse se ridicau la 1.611,034 lei. La acest loc trebuie să însemn că: în România, cassele de păstrare școlare, sânt împreunate cu a muncitorilor săraci, și se administrează sub controla statului. Asupra acestor casse de păstrare, diarul „Românul” dela 18 Iulie 1882 se exprimă astfel:

„Ceea ce dă o mare însemnatate acestui capital nu este atât cantitatea lui, ci mai cu seamă modul, cum el s'a compus. El constă într'adevăr, din neînsemnatele sume, ce economisesc elevii de prin scoale, din puținul, ce le dau părinții pentru micile lor plăceri, și din economiile ce fac muncitorii ear mai departe continuă „generațiunea viitoare va avè deci o calitate, de care din nefericire am fost lipsiți noi acești din generațiunea de astăzi; ea va fi armată pentru producere și progres cu un instrument puternic făurit din o voință nestrămutată și îndelungată, din un obicei din copilăria contractat, obiceiul de a cruța cât de puțin, din ceea ce produce, spre a pute întrebuița aceea cruțare, pentru o nouă producere.”

Acum să vin la noi a casă. În Ungaria s'au introdus cassele de păstrare școlare de vre-o 6 ani numai. Dintre 22,000 învățători abia vre-o 500 însă au introdus cassele de păstrare școlare; deși între spriginitori se aflau bărbați ca: Haynald, și episcopul Iosef de Samassa. În Transilvania încă s'au înființat casse de păstrare școlare, la scoalele de stat maghiare, nu numai în scoalele de băieți, ci și în cele de băiete. Începutul s'a făcut și la Sasi, cari trec de popor foarte cruțător. În fine la noi Românii, începutul are să se facă. Scriitorul acestor șire a făcut încercarea la scoala normală din Brad, unde în clasa IV normală în 1880/1 dela 21 elevi s'au economisat 11 fl. v. a., eară în 1881/2 tot la clasa a IV normală dela 16 elevi s'au păstrat 13 fl. v. a. Pentru banii păstrați la finea anului școlar, fie-care elev a căpătat cărți de cetire după suma depusă. — Scopul meu era: lățirea gustului de cetire; dar tot odată voind a deda pe elevi a cruța și a spesa banii numai pre lucruri folositoare.

IV.

După ce cassele de păstrare s'au lățit așa de tare, scoalelor române încă le ar fi cu puțință înființarea astorfel de casse. Să studiam numai bine costiunea, cum s'a dezvoltat în alte state, să ținem cont de esperințele făcute de cătră alții și vom afla modalitatea.

Mi se va objecta poate, că poporul român e sărac și stors până la os prin dările nesupportavere, că poporul a ajuns la sapă de lemn că abia cumpără câte o carte pruncului la scoală. Alții vor dice: sânt părinți, cari tot anul trimit pruncii la scoală eară, când dice pruncul tatălui său; cumpără carte, cerusă, libele acela îl injură, dicându-i; „doară nu te vei face popă!” Alte multe obiecțiuni se mai pot aduce de cătră oameni, cari dând de greutăți — și lipsindu-le energia — părăsesc cele mai mari și mai salutare idei.

Contra obiecțiunii încă am pute face cât de multe. Pentru — cei ce cunosc însă poporul nostru român și în partea lui cea bună, nu este necesariu. Ajunge a constata și la acest loc, că poporului numai oameni energioși și interesați de binele lui i lipsesc.

Îndată ce conducătorii arată prin fapte, că voesc a înainta binele poporului, fie pre ori ce teren, poporul le numează. Câte întreprinderi și câte idei mărețe nu s'au realizat, fiind conducători poporului la culmea misiunii lor? Astfel — cred eu — s'ar întâmpla și cu înființarea casselor de păstrare.

După cele premerse se ivesce întrebarea, unde s'ar pute introduce și unde trebuie să se introducă mai întâiu cassele de păstrare școlare?

Respunsul este ușor. 1. În comunele unde există scoale capitale, sau normale, bună oară ca în Săliște, Sebeș, Brașov, Brad etc.

Aici se presupune, că nu lipsesc nici conducători, eară de altă parte sânt și părinții pruncilor, o parte mare, în stare bună materială.

2. În comunele, unde sânt cel puțin 2 învățători

3. În comunele, cari au tîrg de săptămână, și unde comerțul este cât de puțin desvoltat.

Dacă ne-ar succede a înființa în 5—6 locuri casse de păstrare, pre incetul ideea s'ar vulgarisa, și ar prinde rădăcini și în alte comune. Învățătorii, cari sânt în primul loc chemați, a realiza aceasta idee, intrunindu-se în reuniuni, și comunicându-și unul altuia esperințele și studiul lor față de cassele de păstrare, s'ar încurajia unul pre altul. Din contră rămânând învățătorii îndolenți, cassele de păstrare școlare nu se vor pute realiza niciodată.

Acum se trec la resolvirea întrebării: cum să procedă învățătorul la înființarea cassei de păstrare școlare?

Înainte de începerea anului școlariu, învățătorul, după ce și va fi făcut însuși idee clară despre o cassă de păstrare școlară: trebuie să se pună în conțelegere cu directorul școlar, și comitetul parochial, precum și cu alți fruntași ai comunei, arătându-le acestora însemnatatea casselor de păstrare școlare. Numai, după ce învățătorul va pute căștiga în partea sa pre fruntașii comunei și cel puțin o parte din părinții pruncilor să procedă la însuși lucru. Aici trebuie să amintesc că un învățător, carele nu prea poate păstra nici banii săi și nu scie să economiseze, să nu încerce a înființa cassă de păstrare, ca să nu compromită cauza. Căci este o condițiune neapărat de lipsă, ca învățătorul să fie înainte de toate foarte onest și recunoscut de bun învățător.

Cu începutul prelegerilor în câteva cuvinte învățătorul spune pruncilor ca în o și anumită d. e. Mercuria, în fie care săptămână, să aducă la scoală crucerii, cei vor fi economisat preste săptămână.

Tot odată spune învățătorul și pentru ce scop aduc pruncii banii cruțiați, și ce se va alege cu acei bani adecă va face și pruncilor, cât de cât idee despre cassa de păstrare. Îndată ce s'au început depunerile elevii, cari scie scrie și ceti se provéd fie-care cu câte un „libel” anume întocmit. Libelul poate fi tipărit, sau și-l scrie fie-care elev după un formular dat de învățător sau de vre-o autoritate școlară.

În „libel” după arătarea învățătorului, induc fie-care elev suma depusă. Cu finea fiecărei luni se sumează depunerile, tot astfel la finitul anului. În acest mod atât elevul, cât și părinții țin în evidență sumele depuse și-l controlează pre învățător. Pentru elevii ce nu scie scrie, vor induce elevii mai mărișori în libele.

Dina fixată pentru depuneri trebuie să se observe cu strictetă și totdeauna învățătorul să încerce a atrage cât mai mult pe prunci pentru cassele de păstrare.

Afară de libelele pruncilor, învățătorul și are „cartea sa generală”, unde pre o pagină este numai numele și conumele unui elev, pre altă pagină urmează alt prunc și așa se înduc toți elevii. După numele elevului urmează trase vertical 12 linii, una pentru fie care lună a anului; ear a 13-a linie pentru a se induce numărul „libelului” pruncului. Preste cele 13 linii ducem orisontal 5 linii, adecă atâtea, de câte ori se fac solvirile pre lună.

După ce fie care elev a îndus în libelul său suma depusă, apoi se prezentează cu banii la masa învățătorului, unde din libelul pruncului se induce în cartea generală suma depusă, și se predau și banii. Manipulațiunea e bine, când o poate purta un elev, sub controla învățătorului, fiind acesta mai mult numai un privitor.

În o scoală cu 60—80 învățăcei nu va dura inducerea și încassarea banilor mai mult de 20—25 minute.

Să admitem că învățătorul a ajuns cu cassa de păstrare până la acest stadiu. Acum se nasce întrebarea, ce să facă învățătorul cu banii?

Dacă învățătorul este în apropierea unei bance, și dacă i-a succes a obține dela direcțiunea banței, ca să poată depune sumele lunari încassate dela prunci; atunci e foarte consult a eloca sumele întrate.

Din contră, dacă banca e în depărtare, și s'ar ivi multe greutăți cu depunerea, atunci banii să se eloce în comuna respectivă — sub controla și responsa-

bilitatea învățătorului, directorului școlar și a unui consiliu compus din părinții pruncilor deponenți. La nici un cas nu trebuie să vină învățătorul în suspiciune, că el ar pute să abuzeze de banii pruncilor.

Sumele elocate atât la privați, cât și la bance se pun sub numele deponentului,

A se depune colectiv dela toți pruncii, dă anse la multe neînțelegeri, și îngreuează pozițiunea învățătorului. Afară de aceste suma elocandă trebuie să ajungă un anumit maximum.

Libelele de depunere e bine să se păstreze de învățătoriu în Arhivul scoalei, și numai când se încasează banii dela prunci să se predă pruncului, când apoi și părinții pruncului se pot convinge despre banii depuși la casa de păstrare (bancă) și despre progresul, ce a făcut pruncul în economisare.

Dacă un prunc părăsese scoala sau voesc a și retrage o parte din depunere, atunci ajunge consensul părintelui său tutorului. Libelul de păstrare l'imanuează învățătoriu plenipotențatului legal al pruncului, și tot odată sumele ridicate se cuitează și în cartea generală de păstrare pre laturea, unde e îndus elevul. Firesce, banca, unde sânt depuși banii, încă se încunoscintează că elevul a părăsit scoala, sau că și retrage numai o parte din banii elocati.

Pentru ca elevul, dedat a cruța în scoală să poată continua e bine dacă libelul de păstrare avut, l'ține și după aceea, continuând punerile, tot pre basa celui libel. Numai așa virtutea păstrării eserciată în scoală, s'ar pute practisa și în familie.

Cam tot în modul acesta se întâmplă, și când banii se elocă în comună la privați.

Dar tot începutul e greu. Astfel și cu cassele de păstrare școlare. Manipularea e ușoară, însă e mult până ai ce să manipulezi? Aici ne trebuie să ținem cont de esperințele altora.

Cel mai eficace mijloc, de a pute înființa casse de păstrare ar fi:

a) „premierea pruncilor celor mai buni cu bani, în ziua, când li se împarte libelele de depuneri.”

Premierea se întâmplă astfel: comitetul parochial, sau altă corporațiune bisericască, ori bărbați filantropi depun în mâna învățătorului o sumă anumită, pre care a manipulează el în decursul anului școlar. Din această sumă învățătorul în decursul unei împarte ceea ce e disponibil elevilor celor mai buni. Crucerii împărțiți elevilor se induc în „libelele” lor de păstrare, și apoi se reintorc earăși la învățător devenind acum capital al elevului, ce are să fructifice. Despre banii destinați spre acest scop, precum și despre pruncii împărteșiți se fac și conspecte separate, cari se cetesc cu ocaziunea esamenelor finali adecă se dă un rațociniu despre banii intrați. — Prin aceasta se ridică autoritatea învățătorului în ochii pruncilor și a părinților. Elevii, prin aceea încă se stimulează atât la studiu, cât și la păstrare. Elevii buni se vèd remunerați atât în decursul anului, cât și la esamene.

Procedura aceasta s'a practisat mai întâiu în Franția în scoalele comunale, pre la anul 1875; și se practisează și acum*.)

b) Un alt mijloc rocomandabi ar fi: darea unor ajutoare pentru învățătorii, care ar înființa casse de păstrare. Și altcum se împart ajutoare, din partea consistoriilor noastre bisericesci, și pentru ce să nu se prefereze învățătorii, cari ar pune basa unei instituțiuni atât de nobile?

Astfel se produce în Italia în urma legii din 27 Maiu 1875. —

c) În fine ar fi de dorit, că reuniunile învățătoresci din întreaga archidieceasă, să încerce din toate puterile: realizarea caselor de păstrare școlare, după ce Venerabilul Consistoru Archidieceșan a dat îndrumările necesari.

Manifestul de încoronare al Țarului.

După încoronarea părechi imperiale în Moscova s'a publicat manifestul, care începe astfel:

„Din grația lui Dumneșeu, Noi, Alecsandru împărat și singur stăpânitor al tuturor rușilor, Țar al Poloniei, mare duce de Finlanda, etc., după ce ne-am pus pe cap cu voința lui Dumneșeu, coroana predecesorului nostru imperial și am fost uns cu mirul sfânt, aducem din toată inima mulțămirea lui Dumneșeu, din a cărui poruncă am îndeplinit acest act transmis nouă din străbunii nostri și sfânt atât nouă cât și tuturor credincioșilor fii ai Rusiei. Acela care conduce pe regi și statele, să bine-cuvinteze ziua și oara, în care, în a tot prezența sa, reînvoim solemn jurământul misiunii imperiale pe acest locaș sfințit din vechime prin credința pioasă și prin

* Veți pre larg „Die Schul-Sparkassen v. Aug. de Mar-larce Berlin SW. 1879.”

rugăciunile întregii țări rusești! Atot-puternicul său spirit se spriginească puterea suveranității noastre, dându-ne înțelepciune și tărie pentru potolirea tuturor tulburărilor, pentru menținerea ordinii și dreptății și pentru luminarea poporului spre adevărurile religioase, pentru întărire în tot felul de ascultare față cu datoria și legea, pentru păstrarea drepturilor și privilegiilor tuturor oamenilor și a siguranței generale și pentru prosperitatea și gloria patriei noastre.

Înșulflat de dorința, de a îndrepta în această și sacră și solemnă, privirile noastre pline de grație asupra tuturor supușilor noștri, le întorcem, în acord cu îndemnul intim ale inimii noastre, și spre aceia, care se găesc în deosebită lipsă și strimtoare, spre aceia, care din lipsa mijloacelor, din nefericire și din cauza împregiurărilor, ce nu stau în puterea lor, nu sunt în stare să îndeplinească toate îndatoririle către stat; nu escludem dela grația noastră imperială nici pe aceia, care întunecându-și viața prin crime și fapte rele, au făcut aceasta din neînțelegere și negligență, sau au căzut în grave contravențiuni și sufer pedeapsa, impusă de lege, cu smerenie și supunere și prin aceasta merită iertare sau cel puțin o ușurare a soartei lor.

Ceea ce urmează în manifest e împărțit în 16 capitole, dintre care primele vorbesc de restanțe în taxe, impozite, amendi, etc. ce sunt iertate în mare parte. Lista e complicată, ca și populația cea varie a unei țări așa de întinse. Ajutorul se dă la milioane din clasele sărace ale imperiului.

Art. 7 eartă pedepsele dintr'un mare număr de casuri, dar o clausulă dispune ca pedeapsa pentru toate crimele și delicturile, nementionate în manifest, să fie redusă cu o treime. Amendile peste 300 ruble să fie micșorate cu această sumă: toți care sufer acum o închisoare, fără a fi pierdut drepturile civile, să fie eliberați, iar celor din categoria din urmă să li se ierte o treime din închisoare. Cei eșilați în Siberia sau airea pot alege domiciliul ori unde afară de capitale și provinciile principale și anume unii după 10, alții după 15 ani dela sentința dată contra lor. Sentințele de robie pe viață se pot îmblândi după recomandăția guvernatorului din Siberia orientală. Persoanele cari au fost depărtate administrativ, după trei ani de purtare bună se pot întoarce în Rusia, dar nu în localitatea, de unde au fost trimiși în exil.

Trecând la partea mai importantă a manifestului găsim următoarele dispozițiuni în privința crimelor politice:

Întinzând privilegiul de grație și ertare, cu care sântem dotați dela Dumneșeu, asupra persoanelor, cari au contravenit legii, dorim să cuprindem în grația noastră și pe acei criminali gravi, cari au dat dovezi, prin bună purtare și muncă, că s'au renăscut cu totul moralicesc. Nu ne îndoim, că aceia, cari manifestă căință și întoarcere la căile datoriei și ascultării către lege, se găesc și între aceia, cari au călcat sacru jurământ de supunere către tron, lege și patrie și au comis crime politice și ne-am decis să deschidem calea grației noastre și acestei clase de criminalii în ziua încoronării noastre.

Neașteptând deci nici pe criminali politici dela ușurările, date prin clausulele art. 7, noi permitem:

1. Ministrul de Interne, că după cum va afla de bine, să aplice ușurările menționate în art. 7 asupra criminalilor politici deportați și asupra acolora, cari sunt condamnați la muncă silnică.

2. Ministrul de interne să ne prezinte raporturi speciale asupra acolora, care prin purtarea lor merită și alte ușurări.

3. Ministrul de interne se va pute raporta despre soarta celor deportați administrativ sau cari ar merita o indulgență oare-căre; apoi să se înlăture interdicerea de a locui în unele localități pentru aceia, a căror întoarcere ar fi compatibilă cu interesele ordinii publice.

4. Ministrul de interne să ne prezente cererile acolora, cari au părăsit de bună voie patria în urma unor fapte contra statului și acum doresc a se întoarce și prin supunere către tron a și îndrepta greșelile.

5. Toate contravențiunile politice, comise acum 15 ani și nedescoperite până la ziua încoronării, se dau uitării.

6. Acei munteni din Caucas, cari au fost exilați pentru turburări în Caucas, sânt deplin ertați.

7. Acele persoane, cari au participat la revoluția din Polonia în 1863 și acelea, căror decretule din 1868, 1871 și 1874 le-a interzis numai de a locui prin capitale, precum și în Polonia și în provinciile occidentale și de a ocupa posturi publice, sânt cu totul eliberați de aceste restricțiuni. Nu participă la această grație acei, cari au comis omurii și incendieri în revoluție. Acești criminali, precum și cei cari după revoluție au fost trimiși în

Siberia și acolo au comis alte crime, au parte numai de ușurările date criminalilor ordinari din această clasă.

8. Toate persoanele menționate în art. de sus, cari n'au fost puse încă în drepturile lor anterioare într'acum cu copii lor legitimi în drepturile de nascere și descendență, dar fără funcțiunile și decorațiunile sau drepturile de posesiune, câștigate prin servii.

9. Acele persoane din Polonia și din provinciile occidentale, silite să emigreze și care s'au stabilit în Siberia sau în alte părți ale Rusiei, se pun earăși în drepturile cuvenite acestei clase (țărani.) Acei dintre ei, care doresc a se întoarce în patria lor, trebuie să obție un certificat dela comuna lor.

10. Fugari, ca și acei, cari au recurs la ajutor străin precum și cei cari n'au făcut aceasta, la întoarcere nu sânt supuși urmăririi pentru participare la revoluția din 1863; dar caută să se supună unei supravegheri polițienesci în timp de doi ani sau până când guvernatorul general respectiv sau ministrul de interne va crede de cuviință. Escluși sânt ucigașii și incendătorii.

Pentru marele ducat Finlandia se va publica un deosebit manifest.

Varietăți.

* (Escursiune.) Reuniunea română de cântări din Sibiiu va arangia **Sâmbătă 9 Iunie st. n. a. c.** o escursiune în Dumbrava Sibiiului după programa următoare

La 2 oare după amiaza convenirea în pavilionul din Dumbravă.

La 4 oare corul Reuniunii va executa următoarele piese:

1 Prima și de primăvară de F. Mendelssohn

a) Presimț de primăvară.

b) Viorica.

c) Serbarea primăverii.

2 Aducerea aminte, de F. Mendelssohn.

3. Copilă tinerică, de George Dima.

a) Priveghitoarea.

b) Cântul ciocârliei, ambe de F. Mendelssohn.

După executarea acestora urmează jocul.

La această escursiune sânt invitați toți membrii reuniunii.

* (Adunarea generală a comitatului Sibiiului) va avè loc Luni în 11 Iunie n. în sala dela „împăratul romanilor“.

* (Comitetul central electoral) al comitatului Sibiiului este convocat pe 15 Iunie n. la 10 oare a. m. în sala comitatensă pentru statorirea definitivă a listelor alegătorilor.

* (Himen). Domnișoara Catinca Bancillă-Pușcariu și domnul Ioan Groza, teolog, și serbează în 26 Maiu a. c. cununia în biserica greco-română din Budapesta.

* (Maial românesc în Făgăraș) a fost în 11/29 Maiu n. Din cauza timpului ar fi fost maialul, cum ar fi fost, dacă nu i s'ar fi întâmplat altă pacoste. Copilașii de 6—12 ani purtau stegulețe cu tricolor ardelenesc, care din întâmplare aduce cu cel românesc. Deci organele guvernului ung. care privilegiază, când și unde nu trebuie, ca să nu devină stegulețele arme și copilașii resvrățitori, le au cules. Notarii și membrii români ai congregațiunii comitatense se vor fi zidit de „părinteasca“ îngrijire a organelor guvernului din Făgăraș. Cum va fi fost zidirea lor nu se spune, dar se poate ști. Ce va fi gândind Surul, când vede copilașii șovinștilor unguresci, cari umblă să se „înfrățescă“ cu românii. De sigur că dacă ar pute gândi, și el ar țice în șineși, ce „diplomați“ „înțelepți“ s'au rătăcit pe la poalele mele!

* La judecătoria cercului Mercurei s'a raportat în zilele trecute întâmplarea următoare: Un topârcean a fost surprins pascânduși vitele pe hotarul Ognei. Giutarul ognean făcând întrebuintare de arme a împușcat un bou de ai topârceanului și pe acest din urmă l'a mai și rănit cu revolverul la o mână

* (Cohalmul) a fost în săptămâna trecută a doua oară amenințat cu inundare.

* (Târgul Brașovului) de vite se scrie că a fost foarte bun, distingându-se prin multe vite frumoase; Cu târgul a fost împreunată și o expozițiune de cai. Cei mai mulți cai frumoși se țice că i'a dat Treiscaunele. Târgul așa numit „slobod“ a fost slăbuț.

* (Anticități romane.) Dela Grădiște (Ulpiu Traiană) din Valea-Hațegului se scrie, că de un timp încoace se desgropă cu multă sîrguință ur-

mele culturi transplântate dela apus în ținuturile noastre de străbunii noștri în al doilea secol după Ch. Desgroparea este condusă de arheologul ung. Emich. În apropierea zidurilor amfiteatrului s'au aflat ruinele unei clădiri, care s'ar părè a fi fost o baie caldă. Nu va trece mult și se vor începe săpăturile pentru desgroparea templului deității Mitra. Lucrurile descoperite se transportă la Deva în muzeul de acolo.

* (Părăsesc Ungaria cu ridicata) locuitorii din comitatul Șaroșului. Așa spune „Pannonia“ din Cașovia. („Pannonia“?) Cum? Guvernul suferè un nume, care a aparținut istoriei, când e vorba de neromâni și nu suferi numirea „Albina Daciei“ fiindcă e „istoric“ când e vorba de români).

* (Caprera). Fiii lui Garibaldi Menotti și Rieciotti au dăruit națiunii insula Caprera. Se așteaptă în scurt timp un proiect de lege, care va declara locul, în care a trăit și murit Garibaldi de un loc sacru.

* (Timpul cum îl proceșce Luni biroul telegrafic din Budapesta:) „Peste tot, pe lângă nourele schimbăcioase, timp liniscit și cam recoros cu ploile locale și pre ici pe colea tempestate. — Se vede că de nins nu va ninge, căci biroul ar spune că pe alocurea va și ninge, Am avè dar tot felul de vremi nu numai într'o țeară, ci și într'o telegramă.

* („Furnica“, cassă de economii în Făgăraș.) Resultatul subscripțiunii publice din 31 Maiu a. c. la acțiunile societății anonime „Furnica“ cassă de economii în Făgăraș este, că s'au scris cu totul 325 acțiuni, se va face prin urmare redacțiunea necesară.

Fiind deci în sensul § 150 al legii comerciale capitalul social asigurat, convocăm prin aceasta adunarea generală constituantă a societății pe ziua de **Vineri 15 Iunie a. c.** căl. nou înainte de amiaza la 10 oare în Făgăraș în hotelul „Paris“.

Obiectele adunării sânt:

1. Darea de seamă a comitetului subsemnat, constatarea subscrierei capitalului social și a răspunderii sumelor preșrise.

2. Stabilirea definitivă a statutelor societății.

3. Constituirea societății, alegerea Direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.

Făgăraș în 1 Iunie 1883.

Comitetul pentru fondarea societății „Furnica“ cassă de economii în Făgăraș.

Alesandru Micu m. p.,
președinte.

Ioan Roman m. p.,
membru al comitetului.

Conspectul operațiunilor, Institutului de credit și de economii „Albina“ în luna Maiu 1883.

Întrate.	fl.	cr.
Numerariu transpus din 30 Aprilie	38,560.90	
Depuneri	127,949.85	
Cambie rescumperate	123,681.72	
Împrumuturi ipototecare și alte împrumuturi	12,363.15	
Interese și proviziuni	11,213.42	
La fondul de pensiuine	59.58	
Monetă vîndută	32,307.29	
Efecte	29,104.38	
Conturi curente	89,404.59	
Diverse	899.43	
	fl. 465,544.31	

Eșite.	fl.	cr.
Depuneri	108,221.93	
Cambie escomptate	152,232.65	
Împrumuturi ipototecare și alte împrumuturi	14,710.—	
Interese pentru depuneri și alte interese	1,686.87	
Contribuțiune și competențe	1,305.01	
Salarie și spese	1,995.53	
Monetă cumpărată	56,440.78	
Conturi curente	83,389.94	
Diverse	6,768.84	
Saldo în numerariu cu 31 Maiu 1883.	38,792.76	
	fl. 465,544.31	

Sibiiu în 31 Maiu 1883.

Visarion Roman m. p.,
director executiv.

I. Lissai m. p.,
comptab.

Loterie.

Mercuri 6 Iunie 1883.

Brünn: **13 20 61 65 53**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 5 Iunie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.40	120.35
Renta de aur ung. de 4%	85.55	88.45
Renta ung. de hârtie	86.75	86.65
Împrumutul drumurilor de fer ung.	137.50	114.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	91.50	91.50
I emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	112.75	112.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	98.80	95.50
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	119.95	100.30
London (pe polița de trei luni)	119.95	120.05
Argent	—	—
Galbin	5.67	5.63
Napoleon	9.51 1/2	9.51
100 marce nemțesci	58.50	68.45